

Dosarul nr. 2ra-2307/2018

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Șușchevici)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, V. Cotorobai, M. Anton)

DECIZIE

15 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva lui Artur Butuzov cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a admis apelul declarat de Artur Butuzov, reprezentat de avocatul Alexandru Mărgineanu, s-a casat decizia din 31 octombrie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru și s-a emis o decizie sub formă de încheiere,

c o n s t a t ă :

La 24 martie 2017 AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Artur Butuzov cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 03 august 2016 în mun. Chișinău a avut loc un accident rutier în rezultatul căruia automobilul de model „Kia Sportage” cu n/î XXXXX condus de Butuzov Artur a tamponat autovehiculul de model „Dacia Logan,, cu n/î XXXXX, care aparținea SRL „Tax-Leasing”.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03 457026, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Artur Butuzov, care la momentul producerii accidentului rutier nu deținea poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă.

La 15 septembrie 2016 SRL „Tax-Leasing” s-a adresat cu o cerere către AP

„Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, prin care a solicitat acordarea despăgubirilor ce i se cuvin conform prevederilor legale în vigoare, ca urmare a prejudiciului suferit în accidentul de circulație produs la data de 03 august 2016 în mun. Chișinău.

A indicat că la 24 noiembrie 2016 reclamanta în baza art.33 alin. (3) din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și a Ordinului nr. OVS 409/16 din 24 noiembrie 2016 a achitat persoanei păgubite Dumitru Russu din Fondul de protecție a victimelor străzii despăgubirea de asigurare pentru daunele cauzate autovehiculului Dacia Logan cu n/î XXXXX, în sumă de 25 000 de lei.

Astfel, la 02 decembrie 2016 AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a expediat în adresa lui Artur Butuzov o somație prin care a solicitat recuperarea despăgubirilor acordate lui Dumitru Russu în mărime de 25 800 de lei, însă care a rămas fără răspuns.

A menționat că reieșind din prevederile legale în vigoare AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” este în drept de a solicitat de la Artur Butuzov restituirea despăgubirii de asigurare achitate în urma producerii accidentului rutier persoanei vătămate.

Totodată a relatat că Artur Butuzov conform art. 618 și 619 alin. (2) din Codul civil urmează să achite și dobânda de întârziere.

A solicitat încasarea de la Artur Butuzov a despăgubirii de asigurare în mărime de 25 800 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 725,23 de lei și a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat plătită la depunerea acțiunii în sumă de 795, 76 de lei și din cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 2 500 de lei.

Prin hotărârea din 31 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea s-a admis integral; s-a încasat de la Artur Butuzov în beneficiul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” despăgubirea de asigurare în sumă de 25 800 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 725, 23 de lei, a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 795, 76 de lei și cheltuielile achitate pentru asistență juridică în mărime de 2 500 de lei.

La 29 noiembrie 2017 Artur Butuzov, reprezentat de avocatul Alexandru Mărgineanu a declarat apel împotriva hotărârii din 31 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Artur Butuzov, reprezentat de avocatul Alexandru Mărgineanu, s-a casat hotărârea din 31 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o decizie nouă sub formă de încheiere prin care cererea de chemare în judecată depusă de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a fost scoasă de pe rol ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită.

La 19 septembrie 2018 AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a depus recurs împotriva deciziei din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei a

încălcat și a aplicat eronat normele de drept material, totodată a admis și săvârșirea unor încălcări ale normelor de drept procedural care au dus la aprecierea arbitrară a probelor și constatarea insuficientă a circumstanțelor de fapt, precum și la încălcarea dreptului recurenteii la un proces echitabil consfințit la art.6 al CEDO, care impune ca o parte să aibă posibilitatea rezonabilă de a-și expune cauza în tribunal, în condiții, care nu o dezavantajează în mod apreciabil cu partea adversă. Astfel, consideră că instanța de apel la examinarea cauzei în speță nu a asigurat condiții egale de judecare a acesteia și contradictorialitatea părților implicate în proces.

A menționat că soluția instanței de apel este una eronată deoarece la data semnării de către directorul adjunct al recurenteii - Pavel Cațer a mandatului avocatului stagiar Eric Puțuntica (12 februarie 2017), care a semnat și a depus cererea de chemare în judecată la data de 24 martie 2017, nu exista nici o obligație a AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” să înregistreze în Registrul de stat al asociațiilor obștești ținut de Ministerul Justiției până la 20 aprilie 2018, exercitarea temporară de către directorul adjunct Pavel Cațer a atribuțiilor directorului executiv Alina Osoianu.

Mai mult, nici în condițiile prevederilor art.17 din Legea nr. 837 din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești, modificat prin Legea nr.31 din 16 martie 2018 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, și nici a art.33 din Legea nr.220 din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, nu este specificat că executarea temporară de către o altă persoană a atribuțiilor administratorului persoanei juridice supuse înregistrării de stat se include și se consemnează în Registrul de stat al persoanelor juridice.

A mai susținut că acest fapt se confirmă și prin scrisoarea nr.05/02 din 16 mai 2018 a Agenției Servicii Publice, conform căreia absența temporară a conducătorului organizației necomerciale și respectiv exercitarea temporară a atribuțiilor acestuia de către o altă persoană, nu poate fi obiectul unei înregistrări în Registrul de Stat al persoanelor juridice, atât timp cât mandatul conducătorului organizației necomerciale nu a încetat de fapt, prin expirarea acestuia sau încetarea înainte de termen prin revocare sau demisie.

A opinat recurenta că instanța de apel a examinat superficial cauza și a emis o concluzie pripită și neîntemeiată cu referire la existența și confirmarea temeiurilor prevăzute la art.267 lit.c) Cod de procedură civilă pentru a dispune scoaterea de pe rol a acțiunii formulată în numele și în interesele recurenteii. Or, actele cauzei confirmă de fapt că mandatul avocațial în temeiul căruia a fost semnată cererea de chemare în judecată este semnat corespunzător din numele recurenteii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la data de 14 iunie 2018 și a fost expediată părților prin intermediul poștei electronice la 23 iulie 2018 (f.d.140).

Astfel, recursul, declarat la 19 septembrie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul declarat de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432, alin. (2) lit. a) și b) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 432, alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118, alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130, alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, statuează că, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Materialele cauzei atestă că la 24 martie 2017 AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, reprezentată de avocatul stagiar Eric Puțuntica a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Artur Butuzov cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea acțiunii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acesteia și admiterii integrale a acțiunii.

Judecând apelul depus de Artur Butuzov, reprezentat de avocatul Alexandru Mărgineanu, instanța de apel l-a considerat întemeiat și casând hotărârea primei instanțe a emis o nouă decizie sub formă de încheiere prin care a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită.

În acest sens, instanța de apel a reținut că directorul executiv al AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” Alina Osoianu prin ordinul nr.1/17 p din 03 ianuarie 2017 a transmis atribuțiile de funcție a directorului executiv pe perioada concediilor sociale directorului adjunct al Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule, Pavel Cațer, începând cu data de 04 ianuarie 2017, însă fără ca acest transfer de atribuții să fie inclus în datele Registrului de stat al organizațiilor necomerciale.

Respectiv, instanța de apel a conchis că cererea de chemare în judecată este depusă de o persoană neîmputernicită, deoarece mandatul nr.037341 din 12 februarie 2017 este eliberat avocatului stagiar Eric Puțuntica din numele persoanei juridice AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, fiind semnat de Pavel Cațer ale cărui date nu au fost înscrise în Registrul de Stat și prin urmare nu este persoana abilitată cu dreptul de a semna împuternicirile avocatului din partea reprezentantului AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție este ilegală, fapt ce rezultă din examinarea superficială și arbitrară a litigiului dedus judecății, precum și din interpretarea eronată a materialului probator administrat în cauză.

În susținerea opiniei date, Colegiul evidențiază prevederile art.30 alin. (1), (2), (3) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, care stabilesc că Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule este o asociație profesională, necomercială, constituită prin comunitate de interese, cu statut de persoană juridică, bazată pe principiul apartenenței obligatorii a asigurătorilor de răspundere civilă auto în calitate de membru, care îndeplinește prerogativele și atribuțiile de Birou Național al Republicii Moldova în Consiliul Birourilor

Sistemului Internațional de Asigurare „Carte Verde”. Biroul Național își desfășoară activitatea în baza propriului statut, prezentei legi, Regulamentului general al Consiliului Birourilor și actelor normative ale autorității de supraveghere, emise în acest sens. Statutul Biroului Național, modificările și completările lui se aprobă de adunarea generală a membrilor acestuia și se înregistrează în modul stabilit de legislația în vigoare, cu avizul prealabil al autorității de supraveghere.

Conform art.36 alin. (1) și (2) din aceeași lege, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule est condus de directorul executiv, care este numit în funcție de către adunarea generală a membrilor Biroului Național.

Conform art. 42 alin. (3) din statutul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, dacă directorul executiv nu-și va putea exercita atribuțiile din cauza unor circumstanțe obiective (ex. concediu medical de lungă durată, concediu anual de odihnă) atribuțiile acestuia vor fi exercitate temporar de către o persoană desemnată în acest sens de către Adunarea Generală a membrilor BNAA care va trebui să corespundă criteriilor de experiență și profesionalism prevăzute pentru directorul executiv.

După cum rezultă din actele cauzei inclusiv din extrasul din Registrul de Stat al organizației necomerciale nr.05/389 din 11 martie 2016, director executiv al AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” este înregistrată Alina Osoianu (f.d.12).

Conform extrasului din procesul-verbal al adunării generale ordinare a membrilor Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule din 21 decembrie 2016 la chestiunea nr. 6 de pe ordinea de zi, Adunarea generală ordinară a membrilor Biroului Național a hotărât desemnarea directorului adjunct al Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule dl. Pavel Cațer de a exercita temporar atribuțiile directorului executiv, pe perioada aflării dnei Alina Osoianu în concedii sociale atribuite conform legislației în vigoare (f.d.121-122).

Prin Ordinul nr.1/17p din 03 ianuarie 2017 directorul executiv al AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” Alina Osoianu a transmis atribuțiile funcției de director executiv directorului adjunct al Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule Pavel Cațer, începând cu data de 04 ianuarie 2017 (f.d.13).

În circumstanțele descrise, instanța de recurs decelează că Pavel Cațer la 12 februarie 2017, momentul semnării mandatului nr.037341 avocatului stagiar Eric Puțuntica din numele AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” și-a exercitat atribuțiile funcției delegate de către conducerea AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”.

Mai mult, conform procurii din 21 decembrie 2016 directorul adjunct Pavel Cațer a fost împuternicit de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” cu dreptul de a efectua pe perioada lipsei temporare a directorului executiv al Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule toate acțiunile necesare pentru gestionarea și funcționarea Biroului Național, precum și cele necesare exercitării drepturilor și executării obligațiilor Biroului Național, inclusiv și semnarea mandatelor pentru avocați în vederea reprezentării intereselor Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule în procesele civile

și penale, cu formularea în mandat a împuternicirilor necesare, inclusiv a celor prevăzute de art.81 Cod de procedură civilă și art.80 Cod de procedură penală (f.d.150).

Respectiv, Pavel Cațer, directorul adjunct al Birului Național al Asigurătorilor de Autovehicule a fost împuternicit legal de a exercita funcția de director executiv pe perioada aflării Alinei Osoianu în concedii sociale, iar, faptul dat, nu necesită a fi înregistrat în Registrul de stat al organizațiilor necomerciale.

Or, prevederile art.63 din Codul civil, susținute de instanța de apel la emiterea unei astfel de soluții sunt inaplicabile în situația din speță, având în vedere că Pavel Cațer a fost împuternicit temporar pentru exercitarea funcției de director executiv, pe când norma dată stabilește expres momentul de când persoana juridică se consideră constituită.

Totodată, are relevanță și scrisoarea nr.05/02-31 din 16 mai 2018 emisă de Agenția Servicii Publice conform căreia, absența temporară a conducătorului organizației necomerciale și respectiv exercitarea temporară a atribuțiilor acestuia de către o altă persoană, nu poate fi obiectul unei înregistrări în Registrul de Stat al persoanelor juridice, atât timp cât mandatul conducătorului organizației necomerciale nu a încetat de fapt, prin expirarea acestuia sau încetarea înainte de termen prin revocare sau demisie.

În acest context, Colegiul distinge că instanța de apel a ajuns la concluzia că cererea de chemare în judecată a fost depusă de o persoană neîmputernicită, fără a indica norma legală care prevede obligația de includere și consemnare în Registrul de stat al persoanelor juridice executarea temporară de către o altă persoană a atribuțiilor administratorului persoanei juridice supuse înregistrării de stat.

În această ordine de idei, se atestă că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării acesteia, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele de preced și având în vedere că acțiunea a fost depusă de persoana împuternicită, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, pentru judecarea apelului.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”,

Se casează decizia din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva lui Artur Butuzov cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Galina Stratulat